

incidit in annum Mundi 2933. & annum ante Christum natum 1015. Operarii ita distributi fuerunt, ut octoginta millia hominum opus facerent, septuaginta millia lapides, ligna, & alia, quae requirebantur onera idoneis locis afferrent, quibus praerant directores operum ter mille trecenti. Seposuerat autem David ad structuram templi, 1 Paralip. 30. praeter gemmas, marmor, ligna, &c. ferrum, & alia, auri puri ex Ophir allati tria millia talentorum, argenti septem millia. Addiderunt his donum votivum Principes Populi Israelitici quinque millia talentorum auri & decem millia talentorum argenti. Computemus hanc summam ad hodiernam monetam secundum talentum congregationis, non autem sanctuarii, quod duplicum est ad prius, ne summa pecuniae incredibilis videatur. Talentum congregationis fuit ferè dimidii ponderis Centenarii nostri: Siclus igitur auri puri valet paulò plus quam quatuor Ungarici nostri, & talentum erit 12000. aureorum Ungaricorum, & quidem paulò plus. Nam aurum Ungaricum neque est satis purum, neque exacte aureus huiusmodi pendet drachmam. Octo millia igitur talentorum auri puri faciunt Ungaricos 96000000. hoc est, 219400000. florenos circiter, praeter decem millia aureorum. In argento siclum aestimemus tantum dimidio floreno (majori enim pretio aliàs quatuor drachmae argenti aestimantur) & talentum erit 1500 florenorum. Septendecim igitur millia talentorum argenti efficiunt 25500000. florenos, & tota summa florenorum erit 144900000. Sed restat adhuc alia multò maior pecuniae summa 1 Paralip. 13. ubi dicit David ad Salomonem filium, se sepulvisse in structuram templi centena millia talentorum auri, & millena millia talentorum argenti quae summa efficeret miliones 2700. hoc est, 2700000000 florenos. Tantis sumptibus, tantaque operariorum multitudine augustissimum hoc templum perfectum est à iactis fundamentis per septem annos, & ferè sex menses. Incredibiles verò, & omnem penè fidem superantes sunt haec tantorum Regum divitiarum, de quibus Iosephus lib. 7. Antiq. cap. 12. testatur, quod nullus unquam nec Hebraeorum, nec aliarum nationum Rex liberis suis tantas, quantas David filio suo Salomoni, divitias reliquerit. Idem author refert Salomonem incredibiles quoque divitias inclusisse Davidis patris sui sepulchro, & in eo trecentis annis post cellulam apertam esse ab Hircano Pontifice summo, & exempta inde ter mille auri talenta, sive quadraginta quatuor miliones, & quingenta & quinquaginta millia coronatorum Gallicorum, cum ab Antiocho Pio Demetrii filio Hierosolymis obsessus esset. Ex alia item cellula haud paucis annis post ab Herode ingentem auri vim sublatam esse; Harum verò cellarum octo fuisse tradit Comestor ad lib. 3. Reg. cap. 3. in quibus quàm amplissimae fuerint divitiarum reconditae, quivis facili conjectura assequi potest, quamvis & in admirationem rapi queat, unde tantorum thesaurorum possessores hi reges eva-

Incredibiles divitiae.

Sepulchrum Davidis divitiis inclusisse.

serint. Eupolemus apud Eusebium lib. 9. de prepar. cap. 30. tradit quod David praeter incredibiles thesauros, quos pluribus Regibus devictis nationibus concessit, apud Achanam Arabiae civitatem navibus aedificatis effodiendi metalli artifices in Urphen Maris Rubri insulam auri fodinis abundantem misisse, qui auri plurimum in Iudaeam inde retulerint. Celeberrima quoque est navigatio classis Salomonis, quam ex portu Asiongaber, in Idumaea ad Mare Rubrum sito, in Ophir misit, ut ipse Sacer Codex 1 Reg. 9. 27. docet; Misit autem Hiram per manus servorum suorum naves, & nautas, & abierunt cum servis Salomonis in Ophir. Fuere tunc temporis rei nauticae peritissimi Phoenices mercaturae deditissimi homines, qui cum sine astrarum cognitione navigationes suas expedire non potuerint, luculentissimo testimonio Mathefin tunc temporis tam inter Iudaeos, quàm ceteros populos finitimos illis temporibus floruisse asserunt. Quod dilucidius adhuc constat ex Prophetarum querelis assiduis, quibus Astronomiae nobilissimae abusu suis temporibus frequentissimum detestati ipsius Syderum observationis, & artis Astronomicae ex ipsa constructae usum frequentem significat. Esaias cap. 47. Babylonis interitum praenuncians ita civitatem illam magnificentia sua celebrem alloquitur: Veniant syderum contemplatores, & Astrologi, qui menses supplicant, ut futura tibi ariolentur: quibus verbis per vetustum apud Chaldaeos Astronomiae abusu taxat, qui sicut inter malos ubique frequens extitit, ita è contrario usum ejus necessarium & legitimum apud bonos & pios viguisse astitit. Haec sunt, quae ex Sacrarum literarum monumentis allata, & ad institutum nostrum facientia praeis illis temporibus Mathefios cognitionem assignant, quae quomodo se habuerit, qualis fuerit, & quanta incrementa sumperit, certò definire non possumus. Nunc ad Ethnicos delabimur, ut discipiamus, quo pacto Mathematicarum rerum notitia ad ipsos pervenerit, & quâ ratione per tot saecula se ad nostra tempora devolverit.

Hic primò in scenam prodit Fabulosa illa Antiquitas in theatrum producta à Graecis illis nugatoribus, qui mox ex viris celebrioribus Deos facere, aut suam qualemcunque notitiam fabularum involueris obducere consueverunt, ut Eruditorum vulgus opinatur, magnam in his fabulis sapientiam inquirens. Caelus Deorum antiquissimus, Graecis & Egyptiis à suis observationibus, quas stellarum motibus impendit, nomen invenit, & praeter alios plurimos liberos genuit & Atlantem, Saturnum, Titanes, Hyperionem, & Iapetum. In Mauritania habitasse, ac longè lateque in Africa & Europa dominatus esse fertur. Ipsi successit Atlas, qui monti, ex quo sydera observavit, nomen suum impertivit, ideo etiam humeris suis caelum sustentasse creditus, quod fabricatus fuerat totum caelum representantem machinam, ut Diodorus, Plinius & alii narrant. Ut Clementi Alexandrino Herodotum sequuto placet, Hercules ab

Hercules.

Atlante

Atlante Mundi columnas suscepisse, cumque onera caeli sublevasse dictus est, quod illi in ea scientiâ, studiove Caeli successerit. Hesperus Atlantidis filius, cum ex eodem monte sydera speculando occupatus esset, morbo subito correptus evanuisse fertur. Ob ejus pietatem & justitiam à plebe nominata est Veneris stella occidua, Hesperus, & Vesperugo. Ob idem studium Astronomicum Atlantes ejusdem Hesperii sorores, Pleiadum nomen, quo & ipsae appellatae, fecerunt conglomerato illi stellarum acervo, quem in Tauri dorso conspicimus. Una illarum quae Mercurii mater Maja nuncupabatur, in Egyptum scientiam syderum, ut ferunt, transulit, ut Manilium illud 1. Astronom. innuere videtur:

Tu Princeps auctorque sacri, Cylenie, tanti.

Ethiopes tamen Astronomiam à se ad Aegyptios, tanquam ex colonia Aethiopica oriundos, derivatam perhibent, ut Lucianus vult, qui ab Aethiopibus primis motus caelestes observatos, & Phasium Lunarium causas investigatas esse narrat, & ab his ad Aegyptios Astronomiae scientiam transisse dicit. Eandem ad Babylonios, sibi ejusdem arrogantes inventionem, serius accessisse, ac Graecos non ab Aegyptiis aut Babylonis, sed ab Oenari & Calliopes filio Orpheo, qui primus in Graecia Astronomiam quasi per transennam inspectam fabularum ac mysteriorum involueris texisse creditur, ejusdem participes esse redditos idem author autumat. De Prometheo Autores Veteres praedicant, quod primus stellarum ortus occasusque notaverit, & Astronomiam docuerit. Sic in Prometheus Aeschylus Tragicus Poeta ipsum inducit ita loquentem:

Οὐκ ἦν γὰρ ἀνθρώποις τότε χεῖματ' ὅτε τέχμαρ,

Οὐτ' ἀνθρώποις ἦν ὅτε καὶ κατὰ

ἡμέρας βίβανον, ἀλλ' ἀπὸ γυναικὸς τῆς Παν

ἐπεγορῶν, ἣς τὸ δῖον ἀνθρώπος ἐγὼ

ἀσπᾶν ἰδεῖν τὰς τὸ δῖον ἀνθρώπος

Νομίστις βρῆμις γλαυκὰς σὺν σφύρε

Certa, nec herbosus pingentis floribus agros,

Veris, nec large dantis Cerealia dona

Aestatis, donec temerè facientibus astra,

Aconstravi, faciem mentis superantia captum.

Servius quoque in Eclogam 8. Virgili; Prometheus, inquit, Assyrius primus Astrologiam indicavit, quam residens in monte altissimo Caucaſo, nimia curâ & solitudine deprehenderat. Hic autem mons positus circa Assyrios, vicinus est penè syderibus, unde etiam majora astra demonstrat, & diligenter eorum ortus, occasusque significat. Sic Cicero 5. Tusculan. ut de Atlante, ac Prometheo, ita etiam de Cepheo Aethiopum Rege; Nec verò, inquit, Atlas sustinere Caelum, nec Prometheus affixus Caucaſo, nec stellatus Cepheus cum uxore, genero, filia traderetur, nisi celestium divina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxisset. Porro Saturnus Caeli filius relicta Africa in Europam abiisse, ac Italiae, Siciliae, Cretaeque dominus fuisse dicitur, quem Paternis studiis imbutum hoc ferè argumento verisimile est, quod nomen suum Planetarum summo communicaverit, & Graecis ἡγεμὼν, quasi ἡγεμὼν dictus fuerit, quippe forsitan primus inter eos, qui Planetæ illius lentissimum motum

Saturnus.

deprehenderunt, ideoque & nactus, quia nullus inter Planetas & tardiore motu cursum suum ejus Universum totum, ut Ptolemaeus se partiti, secundum Mythes studijs additi fuere: Ptolemaeus suis nactus Agriculturae deditur, in agris suis colendis nris rationem habens, sine cujus astrarum motibus petita rusti promovet: Neptunus maris p nauticae cognitionem habuit, & servationibus, ad navale exercitum contemplationem aptissimum natio in Caelum translata O dedit, & effecit, ut in Caelo re Graci enim partim Diis, partim Sapienibus Mathefin accepit ut Achilles Tatius Isagog. ad Phoen. Deo ascribentem, quod Astrusque ostenderit, & annum in xerit. Hoc de Iove praedicat phosis:

Perque hemes, astisque & inae.

Et breve ver, spatus exegit quat

Ubi in praecedentibus Saturnum praecipitatum, ibique vinetis e narrans, forsitan innuit, Jovem nomen nominis sui participem ximo in Aethera quam profundi tenti paternum nomen imposu tamen diu post in usum venisse, se videntur, cum Phaeton Iovis men longè antiquius esse censeri putant. Lucianus Saturnum autem actum, aut ibidem vinetis negans vulgarem opinionem & tartarum altissimam aëris proficere docet. De Hyperione Cal memoriam prodidit, quod Solis & cursus demonstraverit, eaque filius ejus Soli, ac Selene filia Lunae Iapetus ultimus Caeli filius nihil prodidit, & per filium solum Promethei nomine insignito patet Caucaſo monti alligato cor abbulantur Poetae, hominem obsequi deditissimum, ac summa cura & templationibus sydereis in excitem denotantes, qui cum etiam nem furripuisse, & interram dehil omnino aliud innuere volu scientia caelestis haustae homines derit, & ejusdem amore ac desu Quod autem Assyrii Caucaſo cognitionem communicasse ipsi dunt, idealii tribuendum esse e Sacratissimus Deus, ita & Syderator, secundum Plinium apud Apud eisdem, Diodoro teste, Zel

(7)